

Jozef Israëls te Venetië.

Liguria, Veneto, Lombardia enz. Daardoor wordt het overzicht belangrijk gemakkelijker. België gaf weldra andere landen een beschamend voorbeeld door een eigen paviljoen te bouwen in de tuinen die het centrale gebouw omgeven; dit jaar volgden reeds Hongarije, Engeland en Beieren dit voorbeeld na en in 1912 hoopt men er tevens een Russisch, een Fransch, een Duitsch en een Japansch te openen. Dit ter illustratie van de steeds toenemende belangstelling van het buitenland. Met Nederland is men thans in onderhandeling. Laat ons hopen, dat er een gunstige beslissing moge genomen worden: het zou ons land o. i. ook finantieel ten goede komen.

Door de buitenlandsche paviljoenen kwam er meer plaats in het centrale gebouw en kon men gevolg geven aan het verlangen — reeds in vorige jaren bescheidenlijk vervuld — om beroemde buitenlandsche kunstenaars uit te noodigen, en hun werk tentoon te stellen, hen zelve en de commissarissen van hun land ten volle de vrijheid latend in de keuze der werken zoo wel als in de opstelling in en decoratie van de aan ieder toegewezen eerezaal.

Zoo had het comité Philippe Zilcken verzocht om Jozef Israëls uit te noodigen. Een verzoek waar onze commissaris generaal gaarne gevolg aan gaf; een uitnoodiging die onze groote meester zonder aarzelen aanvaardde.

Het mooie plan echter ten uitvoer te brengen ontmoette veel onverwachte bezwaren en ongedachte tegenwerking, en het is slechts aan de buitengewone volharding en warme toewijding van den heer Zilcken te danken, dat in zes maanden tijds de Israëlszaal geworden is tot wat ze wezen moest en is: een verzameling van de meest karakteristieke werken, uit alle de zoo verschillende perioden, die duidelijk ons de ontwikkeling van zijn geniale kunst toonen.

Met dat doel voor oogen heeft Zilcken den hem opgedragen taak aanvaard, en het is een voldoening te mogen verzekeren dat dit doel ten volle werd bereikt.

Als correspondent der „Nieuwe Rotterdamsche Courant” de opening der tentoonstelling bijwonend, wijdde ik in dit blad ook eenige regelen aan de in Nederland

gemaakte moeilijkheden die bijna het plan deden mislukken. Er hier nogmaals op terug te komen lijkt me niet geschikt.

* * *

In Italië verstaat men de kunst om door middel van een officieele plechtigheid belangrijke voorvallen tot „gebeurtenissen” te maken, en zoo is het van meet af aan de gewoonte geweest dat de Tweejarige Internationale Tentoonstellingen in Venetië, door een lid der koninklijke familie, meestal den hertog der Abruzzen in bijzijn van tallooze autoriteiten worden geopend.

Ook dit jaar werd die gewoonte niet verlaten.

Het was een prachtige zonnige morgen, toen, den 23sten April, Venetië zich in een feestdosh gestoken had. Voor de San Marco basiliek, aan de drie groote vlaggestokken in bronzen voet, die de historische herinneringen zijn aan de drie groote overwinningen der republiek bij Morena, Candia en Cipro, daar aan die groote vlaggestokken wapperden in breede, langzame plooiën de reusachtige groen-wit-roode vlaggen, het zilveren kruis van Savoye op een wapenschild van keel in de witte baan. Over de balkons en de vensterbanken dier oude paleizen, die daar staan ter weerszijde van het Canal Grande, had men oude tapijten of kleurige doeken gelegd, en achter de in wapenkleuren geschilderde gondelpalen was menig gondelier bezig de gondel van zijn heer in orde te maken, om hem straks naar de Giardini Publici te roeien.

Over heel Venetië lag een glans van vreugde en het leek opeens of de oude glorie herleven ging, nu weer het groote feest ging gebeuren: het openen der tentoonstelling. Een feest dat thans spoedig het vorige volgde. In 1909 was de 8ste expositie geweest — thans, om niet met de tentoonstellingen van Rome en Turijn in 1911 in botsing te komen, had men de 9de een jaar vervroegd.

Het was stampvol op de bootjes die de genoodigden naar de Giardini Publici brachten. Die tuinen liggen aan het uiterste puntje van Venetië, in een grooten driehoek. Ze zijn weelderig aangeplant en de breede weg langs het water biedt een prachtig uitzicht tot ver over de lagunen. En daar, smaakvol te midden van